

619/2
954/2

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

32

619/2

დროშა

№ 7 ივლისი 1954

ეროვნული
ბიზლიონი

ქიათურა. საბაერო სამგზავრო საბაგირო გზა.

ფოტო მ. ჩიჩუასვიანი

საქართველოს სსრ-ის სახელმწიფო მდიარის და სსრ-ის სახელმწიფო მდიარის ქ. თბილისი

გო შო გომ გორში ი. ბ. სტალინის სახლის შიდაპედილებათა წიგნში ჩაწერა მუშაობა
ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის დელეგაციამ ინახლა საბჭო გორში, სადაც დაიბადა იოსებ ბესარიონის მეტადობა—მივიღო მსოფლიოს მშრომელთა დიდი მუშაობა, რომელიც ასე უფროს და რიგობსაც პატროს სიყვარული ჩაწერა ხაზით.
ამ დღეს საცხოო დარია იფავა, ბრველვე ვარჯება ვეკადნენ, ჰქროდა კრილი სურნალოვანი წიაკი, ჩვენ ვეუშვინდით სტალინის სახელოვანი ცხოვრების აზვებს და ვგერნობით, თითქოს იგი იხვე ჩვენს შორის იმყოფებოდა.
სტალინო პელოდი, შენა ხარ მშვიდობის განსახარებება, შენს სახლს გულის ატარებენ ყეილი ნების ავამიანები მიველ მსოფლიოშია.

8708

ა/წ. იენისში თბილისს ეწვია მშვიდობის მსოფლიო საბჭოს ბერლინის სავანებო სესიის მონაწილეთა ერთი ჯგუფი. სტუმრებს შორის იყო ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის დელეგაცია მშვიდობის მსოფლიო საბჭოს ვიცეპრეზიდენტის გო შო ყოს მეთაურობით.
სტუმრებმა დაათვალიერეს ჩინური რესპუბლიკის დელაქალაქი, ქ. გორი და საქართველოს სხვა ღირსშესანიშნავი ადგილები.

↓ გო შო სოფ. ხიდისთავის (გორის რაიონი) კოლმურენების ვენახებში.

↓ სტუმრები დესტრნერ ჩინელ და ქართველ კალათბურთელი ამბანაგურ შებეცვარს თბილისის „დინამოს“ სტადიონზე. ფოტოზე — ჩინელი სტუმრები სტადიონზე.

შეიქმედებენ გაემორფიანება მივიღონ

— 12.000 ტონა ხორბლის მარცვლები წელს, საშუალოდ, 22 ცენტრის მარცვლებით ვერაუღებოთ თავიანთი მეტყარინი, ცალკეული ფეხებიდან. — ამბობს უკრაინის სახელმწიფო შემკვიდრის კოლმურენების თავმჯდომარე არსენ კობახიძე. დამატებულად და მტკიცედ იყო მისი სიტყვა, თვითონ ჩანდა კოლმურენა წამსპარსი სიმღვირე. ხორბლის ზეგების ამორციები და აღდებდნენ უკიდრებს.

გორივი ვაკების, არსენ პაპანაშვილის, ილია თამარელის, მათე ქენჭაძის, გიორგი კოცხაძის, ნიკოლოზ ჭიკაბიძის, დიმიტრი თინაშვილის და ახალად შეკრებილი ბრიგადის „ფორნატი“ გამწვანალი ველზე დიდი საქმეების ფეხბურთი ნაჩვენებ მანძირის გმირები მთელი წლის ნაშაგარ დღეობის იმდენზე. მათ ფოლადისფერი სახეებზე სიარული იყო აღმტყველო. დაღვალული შრომის წყურვილით ტვირთავდნენ საქონაშენებელს, ეზიოდებდნენ პურს ჩაწობებისგან...

***

სახელების სახელობის შემკვიდრის კოლმურენების სრულიად საკვირისად სასილეთ-სამეურნეო გამოყენებზე წარდგინდა 1934 წლის მარტებში დაწვრილი, ამ წელს კოლმურენებმა 2.500 ჰექტარის თეთრული ჰექტარიდან 1941 ცენტრის პურს მიიღო. ეს მცირე მიწებზე როდის ეს სამაჟო გამოატარდა იყო, ახლა ეს უფრო მტკიცე სურთ. მიღებული ირდი ემართვადიანია... უკლებლიურად ურდები და ახლებზე წამსპარსებენ.

ამაშობის ქალბინის სახელობის კოლმურენების თავმჯდომარე გინაშვილი (მარჯვნივ) და მეცნიერების მერჯული სიცილიანსკი შრომის გმირი მატარა ალავეჯიანი გენგანი, ისინი გაზუსტების სრულიად დღეობდნენ ზურუნადნენ ვაზზე, ორივენი გამოცხდის კანდიდატები არიან.

ხალა ქაქთილიკოვილი

გამორცხვე მიდის კოლმურენების თავმჯდომარე არსენ კობახიძე, მცირედზე აგრონომი ილია სახაშვილი და მოწინავე ბრიგადირები: მიხეილ ბეგოიძე და ვახოლ ანტონიძე.

ჩვენ ვინაშენ ვერც კობახიძის ოჯახში მისი კარგობადაა, განსაკუთრებით არის აქ ილიაშვილის უკლებლივ მყოფრენს აქვს ექსპლუატაციის მინა. მართკ არსენის სახლიში კი არ ელვარებენ ექსპლუატაციისაშუაგე მოსარკული ბუფეტი, შოფინერი, ტვირთი, ნიკელის საწვლადი... მართკ არსენის სახლის დაწვრებიდან როდე მოიხმის რადიოამბონის ხმები. ახე ცხოვრობენ აქ ყველანი. ბედნიერი და მუშაობელი ცხოვრება დღეს თვითული კოლმურენის ოჯახშია, რკე უფროა ვაზს, ზეთხანია ალუბაზს, ვაშლს, მძაპლს და ქლიავს.

შემე აინაღლა... სახმობის მარცვლებლის ჯობისა გამოცდის ნაკვეთს ჩაუვრიეთ. მემინდრე აგრონომი ილია სახაშვილი შრომის მტკიცის დირექტორის სიცილიანსკის შრომის გმირის ირაკლი ზედინიძეს ელვარებოდა. თავმჯდომარე შოფინერ მთობთა მანქანა გაეჩერებოდა. ცისფერი აობადი პურის ზეგვანი შერედა. ვაგმრდებოდა. აგრონომი შემოვივება. სახე მისი ვაგმ დამბარდული.

— ეს ვეგონა გამოცდის ნაკვეთი, — თქვა აგრონომმა, — 82 ჰექტარი ჭყრობის მთებია. 1937 წლიდან დღემდე ამ ნაკვეთე ხორბლის მრავალი ჯიშის მარცვლებია. ყველაზე გამწვანად დაღვალულია — შრომის უკლებს

პროცენტში, ახალად ფორმირებული და ათობრივი დროს“ ჯგერზე გამოდგნენ. ახალად ურარებია“ ვაგმრენის ამგანია, უკლებს „უფანგა“ და „კულაბარას“, და რაც შოფინერი, მავალი მოვალის ვაგმრენს, ვაგმრენს ვაგმრენს წელს შემოვიცდის კოლმურენებმა. მარცვლებლის სხვა ჯიშებთან შედარებით, თვითული ჰექტარზე დაღვალული იქნებოდა პურს, ახალად ფორმირებული შრომა. აგრონომი ილია სახაშვილი ვაგმრენს ვაგმრენს. მუქით სიხრბალი აიღო და ვაგმრენს.

— არ, ეს მარცვლი მსხვილიც არის და პურიკარიც ცხებია. ბრინინი იქნებოდა ციმი, მისი თანამგებარე შოთი თანამგებარე რბოლა — დღემდელი ვეგონა ილია. ექსპლუატაციის სახელდასტურებელი ინსტიტუტი დაამართვა აგრონომი ილია სახაშვილი. მდარევი გამოცდებოდა აქვე, შრომის მტკიცის უკლებლივ მოიხმის, როგორც სიცილიანსკისავე, ახალი პარტიკული სურთ ვაგმრენს, რომელიც მისი თვითული ცოდნა ვაგმრენს, ვაგმრენს და ვაგმრენს. ამ მომენტში სიხრბალი კოლმურენებთან უკლებლივ მომავალი და საინტერესოა. ამეგ დღეს საზოგადოებრივ ცხოვრებაში აქტიურია: იგი მართული ორგანიზაციის მიდრის მოადგილე თვობდა.

„იმდებრე“ ნაწიურების ვაგმრენი და ვაგმრენ, კოლმურენების კობახიძის ბუნებრივად სიხრბალი ვაგმრენი. ახლა ისინი ტომრებს ვაგმრენს მარცვლით.

— ეს მეთოზე ბრიგადის ნაკვეთია — თქვა მანქანად ვაგმრენის სახ არსენმა, — და ბრიგადირი მიხეილ ბეგოიძე ვაგმრენს, მისას ოფელის წვეთები ბუნებრივად მუხლებზე, სახეზე მახუტარი იერი ფენის. ეს პურის მომწინა კაცი, ალბის თუ არა მოხვალს მოსკოვში წეგე, როგორც ვაგმრენის მომწინა წეგე, ბრიგადამ დაგულ წელზე 800 ჰექტარის თვითული ჰექტარიდან 22 ცენტრის ხორბლის მიიღო. ცალკეული ნაკვეთი კი თვითული ჰექტარიდან 25-მც ცენტრის მარცვლებლად მოვიყვანა.

— წრთავდელი მოსავალი აგობრებს, — თქვა სიტყვირბა ბრიგადირმა მიხეილ ბეგოიძემ და მიდინარე თვალად გათვალ თვალუწვრდელი ყანა.

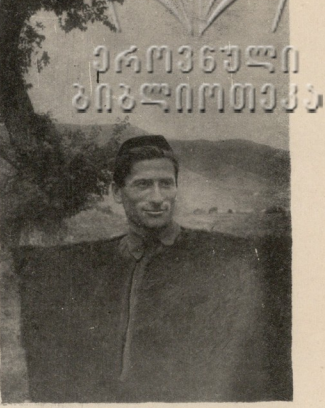
— აგობრებს და მომავალი წელსაც ვინავალ მოსკოვს... ცველა მოგაყვრებს გამოცდენზე წახვალ — ურასუსხა არსენმა.

შეხედვით, მაგარამ კოლმურენების სულად არ ემზადებიან წესის წახვალად. ისინი მოსავლის აღების პერიოდში მინორბო სახელდახელად მოწყობილი კარგეშია ათვინდ ღამებზე. კვირათა ირბობულ თუ არბინენ სახლი.

სიცილიანსკი აიღო უკრის მანქანა. გზადას ხორბლის მარჯიანი ზეგების ეცხებდებილი.

შეიკრია უკრის ვაგმრენს ვაგმრენს. ვაგმრენის დამწვრებული ცე ველზე, კობის წინ ციცილიანსკის თვითი, ვაგმრენს ამაგმრენს ბრიგადირს.

ეროვნული მიჯნობითა

ქვემოთის სახელობის კოლმურენების მეცხვარეობის ფეხების მუშეში სსს. სამ. გამოცხდის კანდიდატი ვიტორ ბაღაშვილი.

საივით, უზარმაზარ თვლის ხის ქვეშ დაღვალული კოლმურენები წამოწვლილდნენ. ჩვენ მივუახლოვდით თვებს.

— წრთავდებოდა ბრიგადირი ვახოლ კიცილიანსკი.

— ვაგმრენობა ვახოლ! — ვაგმრენობა, — ურასუსხა ბრიგადირმა არსენს.

— როგორ მუშაობენ კობახიძე მარცვლებს მის აგმრენს ნაკვეთი? — ვაგმრენს მუშაობენ. დამარცვლებს ადღვლი თუ აქვს.

ბრიგადირის მახუტელი ემყოფოლო თავმჯდომარე ვახოლ კიცილიანსკი და ვეგონა: — ჩვენს კოლმურენებზე გომოდინე მდის, როგორც მინორბო მისმა ბრიგადამ უკლებლივ უფრო წრთავ ვაგმრენს სახლი. ვაგმრენს მტკიცარე საშუალოდ 25 ცენტრის პური ჩანარა კოლმურენების ცალკეული ნაკვეთიდან კი 25-40 ცენტრის მოსავალი აიღო.

ბრიგადირმა უხეზავდებოდა მის თავი, როცა არსენი მის მუხებზე ვეღადასტავებოდა. იგი ნინას დაწვდა და პურის ზეგს ნაირბინი ურევეტა.

კოლმურენებს მივუახლოვდით. ხის ქვეშ დაღვლილი პილიზზე წამოწვლილი. ვეგონა ვინას მუხებზე. მთელი დღის ნაკვეთებმა შეგვა ვაგმრენი. პურის მომწინა კოლმურენების მინორბოლოდ სურბინდნენ, ვინავალი სიცილიანსკის შორს მარჯვნივ... ვინავ ხის ტორზე ჩამოვადებულ ვინავრის მისწვდა.

მაღე ტყარბილი მანქანი მოვიყვანეთ... შრომის ნაკვეთებში მტკიცე ჩიწვრის ავეცხდელი და თან დასამკობა:

„თიკალიდინი წამოვიღე, — ვაგმრენობ ვაგმრენობ, — კალა ვაგმრენობ მტკიცე მოსკოვს ხარ და ტანკრეობა...“

სიმღრის ცეცხე მოვიცე ცეცხე... ვეგრბილი ვაგმრენი... ვარცვლებითი ვაგმრენობ ცის ქვეშ სასიარული შრომაში მოწყობილი კოლმურენებმა ტყარბილი დაწვდა.

ვაგმრენობა მათ კობახიძის უკლებლივ ამა...

ფოტო რ. ჩხაიძისისა

კავასიათი ნაშაპზი

— ფერს პარისის მამობის მგლის ბრავა დათვ დარტეს ცხვარი ღებრთხა. მელმმა ფარს ნორი მოხსილტეს. „აფთარაჲ“, „ფიგინაჲ“, „ალმანაჲ“ და სხვა ძაღლებმა კამარა შეტარეს, ვეფერნი ნაბრძოლი გაკეთეს, მეგრული დედაგანზე წაღეს. ფარის ფურთულებმა გუშუაგანმა განაგრევს. ირნი მდელი დახარტეს, დანარტენები კი იფრინეს... კავასიათი ნაგანის ზაღლი არა არის რა ჯგუფში და ფარში... მოკვთობისმე შეწყვეს ფირთხა ზაღლი...

წითლმუქარის ჩაინის სოფელ გარაგუბის უფანორის სახელობის კოლმურერნიმის მრეკაბრობის ფერმის მონაწილე ბრესაგან, რომელმაც ფირთხა ზაღლშული სოფელმდებულს, აქამბრული სამი წლის განმავლობაში შესწავლა წარმატების მიღწეა — ცხვრის სულაობის ზრდას, ნაბრძის შენარტენობას და წმელაობაში. იგი გამოიყენის მონაწილე გახდა. მას მოსწონენ იან მიაგენის კავასიათი ნაგანი — ერთი დედის მგელი... ამ ერთგულ დარაგებრს არა ერთხელ დაუპირებინდა ცხვარი ნარტინასაგან. შეწყვეს ფირთხა ზაღლშული ძაღლებზეც ისე უფელს, როგორც ცხვარს თავის ბრძოლაში. აქამბრული კარლობის მან, მალამის ადრეს. მკვლამხაც ესმით ისინი... მოხციტ შეწყვეს შაქარი იკუპაშაშული ყველაზე უფრო მტება არის გახარებულში. მისი გარტლია ფარში... ამბობს შაქარი იკუპაშაშ შეწყვეს სისათვის ჰაქარი...

— თას სულ ბატანში იცნობს, რომელი-რომელი დედაცხვრის ბატანია. მავსიანას მტნობი იფუთავია ჩვენს შეწყვეს შორის. მეც მავსიანას ამბობს შაქარი იკუპაშაშული. ჩვენს ნაგანი ფარსაგან ბებერი მუხის ქემში. ნააფუშარბმელი შეწყვეს დამოფენაზე გასახვან რუხიფერის ძაღლებს ფერებშია. ვაგაბეში ძაღლებში კი ვაგაბეშის აქმედის ლამობენ. მათში მამავე დარსკენ მიღწევადა გულში... მაგრამ ამგვარად ისინი მოსცეს წავდენ...

გიორგი უზუნაპირის კამერაში
ფერმისის გზაში კოლმურერი გიორგი უზუნაპირი კამერებში სასურველი ვარტინდა. ფიცი ვერაქმებში „ლიდაგაჲ“ თვალბრალი იფდა და ვერაქმულად იფხონებდა. შვაე თვალბრალი ვაგურებდა მღავე ტბის სანაპირს. მის გვერდით სხვა ფურკამებზე მონაწილენ „პუტოტა“, „ფერტაჲ“, „ჩანაგალა“, „ლომაჲ“ და „ფერმარა“ შარუნეული პატარონის საფრეულით ნახია მონებნი შორიჩლად გარიდფულშუქენ...

— ამბობს მწველავი გიორგი უზუნაპირი — ვასულ წუნს ტუტში ზაქი მოივარ. ამავე დროს ამა ლობარი ზაქი მოიწველა ნორიბს ვაგაბეშიბი...

— ლაშაქარის დროს ვიგარე ხელს არ აწერებდა. საურველი ხალხსიანად უსევამა მერქლდ „ლადაგას“...

სოფელ ჯავახორის კოლმურერნიბის მემკვიდრეობის ფერმაში კოლმურენ ჯიორჯი უზუნაპირმა სახელი გაითქვა, როგორც სასურველი მწველავი და მშობლდენ. ვასულ წუნს თორმეტი ფურკამებზე მიღწეული

თორმეტი ზაქი ვაგარსადა. ვაგაკამებში შეტარდა წველადობის ნორმებიც.

გიორგი უზუნაპირი მისულეულად გაიბრუნებულ თორმეტი კამერაჩინამ ექვსი სოფელად საკემპრო სასოფლო-სამეურნეო გამოფენაზე იფხვენდა. გამოფენაზე მიღის თვით გიორგიც. მან პატარაში შრომით მოიპოვა ეს უფლება. მისკოში ვასახვან კამერებს ყველა შეწყვეს ვანსაურებრული მწრფეულები უფელს, მაგრამ მან შორის გიორგი უზუნაპირი პირველი, რომელმაც ყველაზე უფრო მეტი სიფარგული უფლის ფურკამებზეებს და ზაქებს.

სოფელ ჯავახორის კოლმურერნიბის მემკვიდრეობის კამერებში 1918-1918 წლებში მიღწეულ წარმატებისათვის იფხვე წარაღებველი გამოფენაზე. თვითველ სასურვეე მართლდენ სასოფლო ნორიბს ვაგაბეშიბი მიღებს 1918 წელსი, ხოლო თვითველ ფურკამებზე 1918 ლობარი რის წარმატებით შენარტუნეს ნადაცე.

კოლმურერნიბის თამგდლობარე ნიკოლოზ ყოჩიაშვილი, მემკამერეობის ფერმის ვამევე ვაგარის ყოჩიაშვილი, სწულადედასაგან მისი თვითველ უზუნაპირიანად ერთად მიწარტობენ გარტინდში...

მაგრამ არა ისინი კამოყოფილებიან მიწრეულით!

— მამინარე წლის იქცობარბამ — ამბობს კოლმურერნიბის თამგდობარე ნიკოლოზ ყოჩიაშვილი. — 2900 სულადედა ვაგადებელი ჯგუფში პირტუტევის სულაობას.

სოფელ ჯავახორის კოლმურერნიბის 10,000-ზე უფრო ცხვარიჩაღლები იღაღლებზე „ტარტის“ ზაფხულს. 49 შეწყვეს და 40-მდე ნაგანი იცავს ფარს. ქარბი და ავღარანი, დღისით და ლამით ფხიზლად გუშაგებენ ცხვარს. ფარს მღმევი მწრფეულებობა უწყვეს შეტყვევებლი გიორგი ნაბრძოლად და მესაქმელი ბაქინიკოს ნიკოლოზ ტალაშვილი.

— მომაპდე წლის ჩვენს ვაგარეებს გამოფენაზე წავსლა. — ტკიპავ რუმენი ამბობს მემკვიდრეობის ფერმის ვამევე სინამ ზოტბადაშვილი. — ახლა ამისათვის ფხიზლობს ფარშია თვითველი შეწყვეს...

ჯავახორიელი კოლმურერნი ამავე დროს მტკიპვე საკუების ზაზის შექმნასათვის იმრქვიან. ხუთი ათასი იტონის საფლად ექვსი ათასი ტონა საკუების მარჯვ ქმნიან. აავეს ახალი სასოფლო კომუქები, ფარებები, ფერმები.

ფერმისბირა ნაკვეთებში დაწინარე მარჯვალს თესვა. ეს ძირხვენა ნაკვეთი საკეთესი საკუების ღორბეზსათვის.

საქართველოს მეცხოველეობის სამეცნიერო კლდეითი ინსტიტუტის წითლმუქარის ბუნტის მცნიერის მუშაგები: გიორგი კობახიშვილი, შვილი ვაგარეებში და გიორგი ზარდაშვილი. წელიწადობით აღდებენ მარჯვალსათვის თესობარუნეს მწვაენ კომპიერის შესაქმნელად.

ჯავახორიელი კოლმურერნიბმა 2000 აიღეს სულფარში და იჩვენა. თვე დატყენეს. ახლა ისინი მარჯვალულის მისაღებას მქიან. — ნაჩაქალა თვეს მარჯვანეს, შირაქმლებში...

ვისლი გუყვარე

ღინისი მოქარანა

ა/წ მაის თბილისში გაიმართა ხალხმრავალი მრტინგი, მამდენად ვ. ი. ლენინის ძეგლის სამართლის ჩაყენისად.

ცამ თქონის ფარნა ვაგამბოკია თბილისის თავსე მასისა, მზის როგორი შემოქმედებებზე და მოედელი, ზღვა დროშების აღმართს საყვე, ხელგამებით ხელდება მოზრქენ სასოფლო-სამეურნეო...

ი. მოილანი, — ვინაც დაზვეგეს თავზე დაზხარის, იგი გობრულ შრომითი ასახლება ეს დღე ნათელი. იმ ადგლის, სადაც აუტავა ძეგლი მაღალი, რილით დაცემური ათავები. — რუსეთი ქართველცი.

ი. მოილანი... რამდენია ვინ თქვის, ვინ იცის, გულს სისარტული განთიადის მუცელ ეღება, აქ შემიბოდი, აქ შემიბოდი, აქ შემიბოდი, აქ შემიბოდი და საქართველოს ყველა კუთხე აქ იხედება.

თვალში სიციქლების უტრობელი ნათელი იღვავს და მხრებს სანსავგარი ნარაღობია ძალა უჩვენია. დღე...თბილისის აქ მოსულა უბანი ყველა და გარნობს. ერთხანად ვაგარითოდენს თითქოს ქუჩებში.

თითქოს ვაისმა ნაბიჭის ხმაც ვასასოფარი, გამინადე იგი, უცხვადე და მოედ მოედენი. — და ახლაც იგი, ახლაც ისე, როგორც ცოცხალი, ამ ზღვა ხალხის წინ მოედანზე დაღვა ღენინი.

— ლენინ! ჩვენს გულში ავიგია ძეგლი მარაილი! — ეს ხალხი გრავინავს, იფორმებს მერე მუხებზე და სირტყელი, სირტყელი, საით სადამდე გაპაგუფუნებენ ამ შემახილს დასურულულად.

ქუჩებს მოედანი და მასინ თვალში შეკლიმის ქუჩებს, ბაღების მუხვიც ვადმი ვაგამაშულიო. ხალხს ვუგენია, როგორც ტალღა ტალღას უშლილი, ღვადს მიმოქურსის საქართველოს დედაქალაქში.

მაღე ღენინი ამ ბრინჯაოს მეგრლით დაღებმა, როგორც ყველთისის, ვაგამებეს რირაგას პირველი. ხალხის გულთა ამ დაიღი ძეგლის ამბები, ეს მოედანი კვარცხლბეგია და საძიარეველი.

საბრლინო ვარტაშვილი

ინოზი ჰაქაპაპია

იყავ კეილიო, ზნეზაღალი, მოსილი კლემწი. მომაღლებული განცებობან უნახეს უმხობი. ქართლად საბეტაყი საინფორე მუნს სიტყურფში — წინანდლის ბაღში ვაგურჩქენილი ვარლო ეფემის.

საბრლინო ბედილი, იმედის სიხვის მჭერტლი მთავარბო, მაგრამ უეტრად მზე მოგტაცეს და გაგაწამეს. არ შურბობია სიყვილდამევე ცრემლი წაშაწამებს, შენი სიამე ჩაესვენა ციე სამარბო.

დაპკარეე ქმარი, სასოება უნტარესი. ქართველი ხალხის მეგობარი, დიდი მოყონი. ბოეტული სიტყვის ვაღობარი და ვიფონსანი, გერაგა ხელით განცემარული უტხი მხარეში.

ღღეს განცენვენს შენთან — შენი გულის მფლობელი. რუსულ გენიის ბრწყინვალე მზე — ჩაუქრობელი!

← ჯავახორის სახელობის კოლმურერნიბის ფერმის მემკვიდრეული, კამოფონის კანცლარტი გიორგი უზუნაპირი.

ყაჩიროვან მხარეში

ბათუმისაკენ

მწვანე კონცხიან

ბათუმისაკენ მწვანე კონცხიან
მაშალბრებდა ნიაგი ტალღებს,
დოლის პირველი სიხვი კონცხი
ღურჯავად გადმოდიდა აპარის ტახტებს.

ძილვდიამად იდგნენ ხეები თიოქის,
თიოქის სიზმარში ზღვდიად არს.
კვირტებს აპიხდა აპარლის სიბიბი
და ყვავილები ამკობდა მხარის.

და, როგორც წყლიდან ამობტარ თევზებს, —
ვუძქვრდიდ აპარის სიზმარში ზღვდიან.
აპარლის დილა აქვარის ბათუმის
გაღმებულული ზაგუგვიით დიდა.

მუს მაღალ ხეებს თავს უფარცხნიდა,
გულს შორდიხდა ჰუმუნად და დილა.
აპარლი კვირტებს ჰერანს აცლიდა,
მწვანით მოხავდა მიდამოს ახლად.

ბათუმისაკენ მწვანე კონცხიან
მაშალბრებდა ნიაგი ტალღებს,
და მზე სიხვიით ნაწად კონცხიდა
ღურჯავად გადმოდიდა აპარის ბაღებს.

ყაჩაჩის დისცეული გელები,
ზედ ბურქები
საფანტეით გაშლილი;
გელებს იქით ცურდილი სირები,
სურებს იქით
ღუდაპური ტარები...

ღამურბობაში გამოსწრობს არმილს
მანდ გელებად სასროლით გეება;
ცის დანაღვს
საყვი ხელებს მაკვირ
ტრანშევიტი მიხვევდიდა შრევიდა.

ტანკო იკვი,
კვირბალად ჩაილეუმს
სქელ ვაგონში დამწვევული ჰუბილი;
სასროლით უსაღლე ქართულს,
და ფრანტისკენ
გაკაკარ შაბარბულით...

ახლა ბროლა ბუნებისათა დაგვირდა,
არჩიის ლაბა დაბილცივს დოღვიანდ,
რომ გავლევის დღუდილით კლანჭიანდ
ონსან თავი უღამირბო ალგან.

გახსებს ირთი
მეჭარანის მტკიცება? —
ამ გელებზე ვერ იბარებს ყანა...
— იბარებს...
უბასუზე მისივ და...
მისი სიტყვა ცემი გარეა ამაოლ...

წინაბარბი გავდიდებ გუთისდღელები,
შენც გეჭრა ბილის ტარი ოღსდღეც;
გუნულ მათი გულის ცრფლა გედიდა.

ძველებური
„გუნებური“ თუ მოგეხმარა?

ყაჩაჩის მისაბლული ტარბიბი,
მარის ბურქები
ოღვად მგებდიდაწელით...
ტრანშევის ძვილი ბატონ-პატრონი —
ბირქივზე მუჯარი
წარმეჭრული არწივი...

ქანი ძერა
ღაღეჭარა შვერდენს,
აფარფთავად გაფანტული ბუნებული;
ბროლის ცინმა მოაღწია შრენდეს —
და დიბარ
მარბის
მძღვარი გეუბნოი...

დამწველი სახსისები წვილით
წარბიგენ წაბინული ყვირბებს, —
და არწივი
მყარე დღულის ჩრდილით
სურებს იქით გადკავება წამირ...

აპარულითი დამწვევული სიხულცივ
ამოხანდა დღდამისის ფეკირდან,
წინა მღებვის
ხილამაზით იფილდს, —
და ხმელით მოიაროს სტეფინია...

ზღვდს აბრუნებ,
წინაღობის ბნულები,
უწყად ყოფის კუმენი ორთქლდენა;
გეჭვდება ხალხი
მჭრელ-ჭრელ თაიგულებით, —
და გილოცავს გახაზუხლის მიფერნასი...

კრწანისი მოსთონ

პ. მარიანიძე

ორთქალაში, კრწანისის მთის ძირას გაშენებული
მაღლი და ორსართულიანი სახასელ თაბული
წყების წინაა კარბატობს მათაშვის საყურბობას
წარბიადგენდა. ახლა კი ამ ფართობზე წაყურბობს
და შემოსემებში ბუზბობას ექნება საქარბივლის
სსრ განაღობის ხანისსტროს ნორი ნატურალისტთა
არბსულელებური სადგური, რომელიც 525
მოსწავლა გეორბიანებულ.

აქ ზაგუბის პრაქტიკულად ეცნობიან სოღლის
მეურნეობის ადგა დარბს — როგორც მგებლობა-
მგებლობის, აქვე მგებობს მგებლობა-მგებლობა და
ზოლოგია — მგებობელების საქობების. გამოც-
დილი სეკიავობის ზაგუბის პრაქტიკულად აცნო-
ბენ თაბულით მცენარის თაბიგებურებას, მათ
მოდებს, დამუბებს, ნიადებს, გარბურბებს და
სხვა აბრსაშუალებებს. სადგურში მგებობა მოს-
წავლებს უღადებებს სახილო საგნების ათბიგე-
ბას, ფართო ნიცილომადიფერ განაღობას აბღებს
მათ სოღლის მეურნეობის დარბში.

დავგი მ. პატარაძე და ნორი ნატურალისტები
სიამყით უჩვენებენ სტუმრებს თბილისის დღორის
ამ თბილა ექსპარბს.

ნორი ნატურალისტთა სადგურბა წელს პირვე-
ლად დაიბას კამბორბი და თაბიგეობის კვლარბ-
ტულ-ბუღობრივად, ზაგუბები კარბსარბოდ ეცნო-
ბიან ამ წელის უბირბობისობას.

მთორბიული ბიოლოგის სწავლებლის საქმენი
სადგური დიდ დამბარბებს უჩვენს სოღლებს ნორი
ნატურალისტთა წრებს, უჩვენებს მათ ნორი-
გებებს, ჩიოთლებს, დიდპრაქტურ მახაღებს ბიოგნეტი-
კის შესახებდა. თვეში ორჯერ ექნება ბიოლოგის
მასწავლებლებს, ნორი ნატურალისტთა წრებს
ხელმძღვანელობს და ბიოგნეტიკულადგეუბნებს
პრაქტიკულ სესიარბული მუშაობა. დღეცეებს
კითხულობენ მალაყალიფაციური ლექსიკონი.
სადგური სოღლებს პრაქტიკულად ეხმარება სასკო-
ლა ნაკვეთების მოწეობაში. ხოლო ამ სოღლებს,
რომლებსაც საშუალება არა აქვთ მოწეონ სასწავ-
ლებლადგეუბნებენ ნაკვეთი, სადგური თბის ტერიტო-
რბილის 12 სკოლას აქი.

ნორი მგებობილია წრის ხელმძღვანელი გ. მასარაძე
ესაუბრება წრის პირბი წყურბებს კ. მამიაშვილს
და გ. მასარაძეს.

არბზე დიდი შიბეგბილბობა მოახდინა ნორი ნატურალისტთა წრის წყურბის წაყოფინება, შემო-
ქვედილბობა მუშაობაში.
საქართველოს სსრ ნორი ნატურალისტთა სადგური
საქავშირო სახილო-საშერბირო გამოცენის
კანდიდატი. მწ წყურბი მგებობილია, მგებობილია
და მეურბილბობა წყურბებს წყურბებს მოიავდეს ეს-
საბაბი უღლებს. ამ წაგუბის 18 ნორი ნატურალისტთა
და ხელმძღვანეული მუშაბი მოსკოვს დაგე-
გარბრბინან და თაბიგანი ექსპონატიკით წარღვ-
ბიან გამოცენარბ.

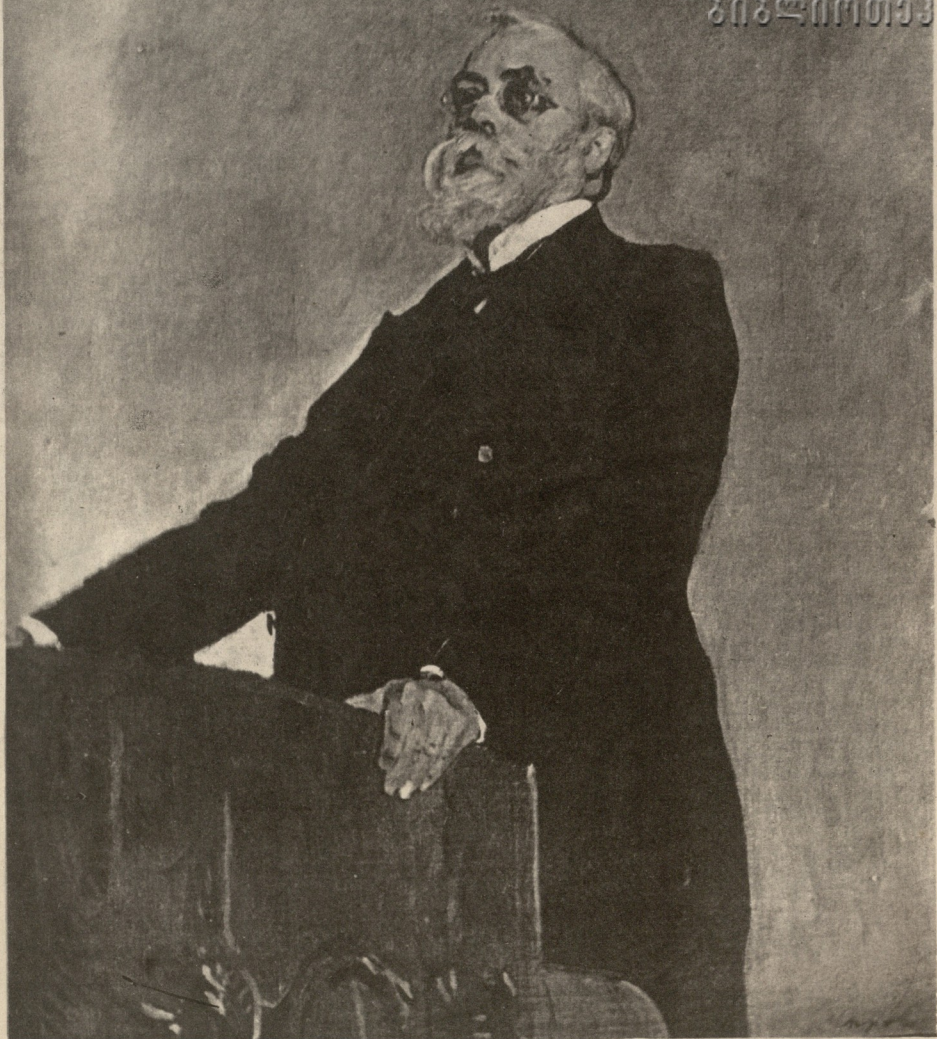
საქართველო
საბჭოთაო
საზღვაო

მ. მსტაროუხოვი. პეიზაჟი.

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

ვ. სეროვი. — მრატორი.

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრი,
პროფესორი კარნელი კეკელიძე.

დაბადებიდან 75 წლისა და სამეცნიერო მოღვაწეობის 50 წლისთავის გამო.

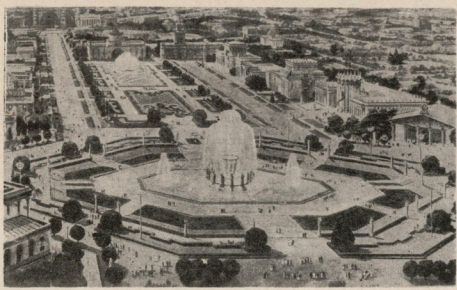

ეროვნული
მუზეუმი

ბიკინტის არქეოლოგიური გათხრების მონაპოვარი — მოზაიკის ფრაგმენტები.

ფოტოზე: სასოფლო-სამეურნეო გამოყენის პანორამა.

ზეთისხილის სანარკე

თბილისში დარჩებულ იქნა ზეთისხილის სანარკე. სანარკემ ამ მცენარის ნერგები უნდა მოამარაგოს სინღლის, საგარეგოს და საერთოდ აღმოსავლეთ საქართველოს რაიონების კულმურენობები.

სანარკეში აპირდნან და აფხაზეთიდან ჩამოაქვთ ზეთისხილის კალმები, ხა-

ზურგებში წით ფეხებანერგენ და შემდეგ გადაქვთ ღია გრუნტში, სადაც ხდება მათი საბოლოო აკლიმატიზაცია.

სანარკეც უჭირავს 8 მკვ. ტარი ფართობი. აქვს კარგად მოწყობილი სათბურები. სანარკეც მუშაობა მართკ ზეთისხილის ნერგების გა- მოყვანით არა განისხავს.

წილს აქ პირველად ათ- ვისებულ იქნა ნეშომამალს კონტინერში ბოსტნული კულტურების გაშენვანა. გამოყვანილ იქნა ასი ათასი ჩითილი, რომლებიც სანარ- კეც მალაჩამ თბილისის მოსახლეობას მიმყვანდა.

ამას გარდა გამოყვანთ ღობისის ნერგებიც. ამ ნერგებზეც კალმებით აფე- ვინებენ. ახლა სანარკეში აქვთ ათი ათასი დაფესვიანებული კალმი, რომლებიც მომავალ წელს მიყვანიდა თბილისის მოსახლეობას.

სანარკეში მუშად აქვთ ნაინარჩო ყვავილები, აშენებენ დეკორატიულ მცე- ნარკებს თბილისის ქუჩებისა და პარკების გამწვანებისათვის.

ფოტოზე: ზეთისხილის პლანტაცია. ახლად გა- დარგული ნერგების დამუშავება.

სასოფლო-სამეურნეო გამოყენის პანორამა

სასოფლო-სამეურნეო გამოყენის მხატვრულ და არქიტექტურულ გა- ფორმების წყალ განსაკუთრებულ ყურადღება ექცევა ამ სამეურნეო მოწყობაში არა მხოლოდ საბჭო- თა არქიტექტორები, მხატვრები და მებაღე დეკორატორები. განსაკუთრებულ ყურადღებას იმს- ხრებენ წყლის შარბაცებისა და კასკადების სისტემა. გამოფენაზე შესვლისთანავე თალში გვიყვამთ თითმებტი შარბაცანი, რომლებიც ერთმანეთს სრულად არ ჰგანან. ეს შარბაცენები გარშემორტყმულია მწე- ნეთი და ყვავილებით. ისეთი შობამე- დილება არა მოივანს (ზომით 300 X 300 მეტრი) წარბადაგანს შარბაცენების, მწეან ნარგავებისა და ყვავილების დასრულებულ პანორამა.

უკვე მათგანს აქვს თავისებური განათება და პილარული საშა- ვები. უამრავი ელექტროენერჯია იხარ- ებება ამ შარბაცენებზე. მარტო „ხალხთა მეგობრობას“ და აქვის ყვავილს“ განათებად და პილარე- თაქერ სისტემის ასამუშავებლად ს- ვინა 2.000-ზე მეტი კილოვატი ელექტროენერჯია.

უკვე შარბაცის თაგის საყე- თარი ელექტროანისა და საქაენი სად- გურები აქვს. შარბაცენის მთელი მეურნეობის მართლმართის სპეზიო გახდა შექმნილი მეტეანების, მე- ქანიტეანებისა და ელექტროან-გამ- ნათებლების სპეციალური ექრსები.

ყურადღებას იპყრობს ერთი მეტად თავისებური შარბაცანი, რომელიც ხეებისაგან შედგება. მუშაში დგას 15 მეტრისან ალვის ხე. იგი არის კასკა- დის ფუტე. ალვის ხე გარშემორტყ- მულია მტარბა ქვეშეთით. ცენ- ტრიდან ცენტრამოხებით დარგუ- ლია ბუჩქნანი, რომლებიც თავლურად არის დასრული. მწეან შარბაცენის არსა ვსაქვითის სადამთი, რაიც ჩართულია განათების სპეციალური სისტემა. ექმნება ისეთი შობამედი- ლობა რომ ცენტრშია წყლის 15 მეტ- რისანი მწეან ხეები, იგი ვარდება და მიედიდება ქაენის ტოტების სახით. მთარჩი პეკალიონის უკან, ცენტრ- რალურ პეკალიონზე, სადაც ვარბაცე- ნაში მოყვარე რესპუბლიკების ყვე-

ფოტოზე: ოსტადი ელდამირ კუბარჯიოვი ზეინკალ მწარეულშელოან ერთად ამოწმებს ავტომაქსებს.

მანანა-იარაღები სოფლის მეურნეობას

ტრაქტორისა და კომბაინის გარდა სხვაე ბუერი მანქანა სჭარდება ჩვენს მზარდ სოციალისტურ სოფ- ლის მეურნეობას.

მრავალი ქანანა მუშაობს შრომობლური სოფლის მეურნეობის მექანიკისათვის. მრავალი საბუთო კონსტრუქტორი მუშაობს ახალი მანქანების შექმნი- საათვის.

ამვე საქმეს ემსახურება თბილისის სასოფლო-სა- მეურნეო მანანა-იარაღების ქანანა. ქანანანა მიიღო მანანაზე და აითვისა ნეშომამა- ლის ქონების დამამუშავებელი მანქანა. ეს მანქანები

განაწილებულ იქნება კულმურენობებზე. ქანანანა ვანახლა ავტომაქსის გამოყვანა. იგი ციტრუსების სასურბული აპარატია. აპარატი ნახე- რად იტება სპეციალური ხსნარით, შემდეგ ექმნ ატ- მოსფერბის დაწვლით სწარმოებს ამ ხსნარის გამო- ფრქვევა.

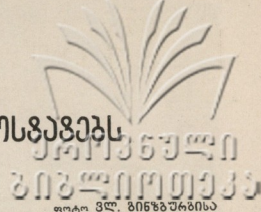
ქანანანა აშადაებს ვენების საწამლავ აპარატს, სი- მინდის კულტივატორებს და მრავალ მიერ სხვის სასოფლო-სამეურნეო იარაღს.

ქანანანაში მტს-უბის და კოლმურენობებისათვის ეკ- თლება პორტატული სახეობი დაზუგები.

აქ წავითინა ფიზიკური აღზრდის მსგავსს

ნ. სულარიძე

ტანვარჯიშის სპეცია. მასწავლებელი თედოევი ატარებს მეცადინეობას ორბიტლებზე.

1938 წელს დაარსდა ეს ინსტიტუტი და დღევანდლამდე ფიზიკური აღზრდის 1000-მდე სპეციალისტი გამოიწერა.

წელს ინსტიტუტი 122 კაცმა დაასრულა. ეს მეთომხმეტე გამოშვებაა. აქედან 50 კაცი ნეაყოფილებით სპორტულ ორგანიზაციებში გაიავაზნა ხელმძღვანელ მუშაობებზე. განსაკუთრებით ინსტიტუტის კადრებით განმტკიცებულ იქნა სპორტული საზოგადოება „აოლდურენ“.

ფიზიკულტურის ინსტიტუტი ძირითადად ამზადებს ფართო პროფილის ფიზიკური აღზრდის სპეციალისტებს, რომლებიც მუშაობას ეწყვიან საშუალო სკოლებსა და უმაღლეს სასწავლებლებში. ეს კადრები ფიზიკური აღზრდის მრავალ კვალიფიკაციის სპეციალისტები არიან.

ინსტიტუტის კურსდამთავრებულთაგან მრავალი სამეცნიერო ასპირანტს ირჩევს, რჩებიან ამა თუ იმ კათედრისთან ასპირანტურაში და მეცნიერულ მუშაობისათვის ეწევიან.

ინსტიტუტს თავისი არსებობის დაწყებისას მციროდენი კადრი გააჩნდა. ახლა აქ მიღწეაწევის ოთხი პროფესორი, თხუთმეტი მეცნიერების კანდიდატი და ორმოცდაათამდე მასწავლებელი.

აქ მომუშავე მეცნიერ მუშაკთათვის უზრავლისობამ ეს ინსტიტუტზე დაამთავრა, აქ სწავლობდნენ ასპირანტურაში, აქვე შიობოვებს სამეცნიერო ხარისხი და ახლა თვითონვე კითხვობენ ლექციებს ფიზიკური აღზრდის ამა თუ იმ დარგთან. ასეთები არიან: ფიზიკური აღზრდის თეორიის კათედრის გამგე ვასილ ელაშვილი; ქიმიის, კრივისა და სიმძიმის აწევის კათედრის გამგე ივანე ალბანოვი და სხვ.

1943 წლიდან დღემდე ასპირანტურა 50-მდე კაცმა დაასრულა. ინსტიტუტის სამომავლდ მასწავლებელი წარმატებით ეწყება სამეცნიერო საქველე მუშაობას. ყოველწლიური სამეცნიერო კონფერენცია ადასტურებს, თუ რიგობრ დღით დღე იზრდება ინსტიტუტის პედაგოგიური პერსონალი.

ინსტიტუტის მომუშავე მეცნიერი მუშაკები ნაყოფიერ მუშაობას ეწყვიან სახელმძღვანელოების შექმნაშიც. ამავე დღის სტუდენტებისა და ფიზიკულტურის ფართო აქტივისათვის სცემენ წიგნებსა და მეთოდურ ფრაგმენტებს (პროფ. თვალაძე, დოც. გ. ჩარუტიშვილი, შ. გორგაძე, ვლ. ჯავახიძე და სხვ.).

მრავალი მეცნიერული ნაშრომი ფართო გამოშვებებსა პოპულარს ჩვენი რესპუბლიკის ვარჯიშებშიც. ნარჩაყველისა და შ. ჩანანაშვილის შრომებმა აქტიურ დასვენების საკითხებზე საკვიცირო აკადემიის

მშლეინობის სპეცია. III კურსის სტუდენტები ვარჯიშობენ საშუა ტემაში „ღინაოში“ სტადიონზე.

ფიზიოლოგიის ინსტიტუტის ყურადღება დაიმსახურეს, ამ ინსტიტუტმა მხოლოდმა მისკა ლექტორებს რაობა ლექციებში ესარავებლათ ნარჩაყველისა და ჩანანაშვილის შრომებით.

ინსტიტუტში ყოფნის მანძილზე სტუდენტები არა მარტო თეორიულ კონდას რეზულობენ, არამედ პრაქტიკულად სპეციალისტებთან ფიზიკური კულტურისა და სპორტის ამა თუ იმ სახეობაში, თვალმთავრებულებს სპეციალისტის მიხედვით უსათუოდ უნდა შეინდეთ მე-2 თანრიგი, ამას გარდა მსაჯობის კატეგორია და დამატებით ორი თანრიგი სპორტის სხვადასხვა სახეობაში.

სპორტის მრავალმა სახელმომეცემლმა ისტატმა და ამაოვარ ფიზიკულტურის ინსტიტუტში, აქ სწავლობდნენ დღით ცოხაკურები, გასო ილიური, ალექსანდრე მისოსრაძე, ვახტანგ ბაღვაძე, ალექსანდრე გიგიაძე, დენტოშვილი, მამია კლენტი, აქვე სწავლობს გიგი კარტოზია, ვალანა შარაბიძე და სხვები.

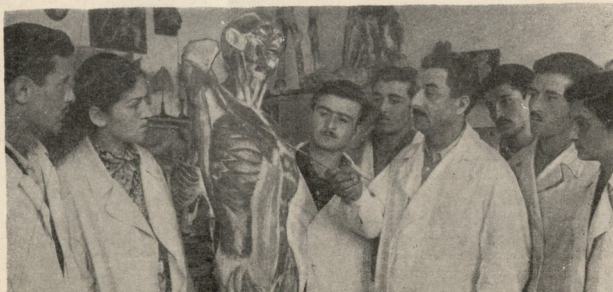
ინსტიტუტის სპორტული კლუბი აერთიანებს 575 კაცს. კლუბის წევრები მზირად მონაწილეობენ რესპუბლიკისა და ქალაქის სპორტულ შეჯიბრებებში. მრავალი გარდამავალი ჯილდო აქვთ მიღებული ამ კლუბის წარმომადგენლებს.

ინსტიტუტის შენობა ამჟამად გროშაშვილის ქუჩაზე მდებარეობს. ეს შენობა აღარ არის საკმარისი ინსტიტუტის სასწავლო და სამეცნიერო მუშაობისათვის. აქ მარტო ლექციები და თეორიული მეცადინეობები ტარდება.

ინსტიტუტის მოელა პრაქტიკული მეცადინეობა გადატანია „ღინაოში“ სტადიონის სპორტულ დარბაზებსა და მიედგნებზე.

მდე ინსტიტუტი ვადაცა ახალ შენობაში, ამჟამად ეკუთვნის მათთვის შენდება დიდი სპორტული კომპლექტი.

პროფ. გ. თვალაძე ატარებს მეცადინეობას ანატომიის კაბინეტში.

თბილისი აზარტყლი და მისი ისტორია

— ამბროსი ნენსივერტიეს ხომ იცნობათ?
 — რომელი?
 — იო, იმას, სამხრეთ ტრიბუნის მეთრ იარსუზე რომ ზის ყოველდღის, ბოლო რიგებში... მაღალ-მაღალი, კაფხანდა, არ დაკვირვებულნი მის შლილას; ჩვენი, როცა უბნებზე, შლილას ნიღ-ნიღა კვიციან მონიებს ხოლო, ჩვენი რიცა უბნებზე — შლილას მარშოტოთი ეკუდალა — კვიციან ცეცხლიდან გაგანსილდა.
 — კი, სწორედ ის ამბროსი, ყოველდღის რომ კარგით ვიხსენებოდა ხოლოდ მას. ზუსტ ერთი წაბიჯი დადგა გულწრფელდებოთი, მადლიერად, ოღონო საბალადლოდ, თავისი უბრაბტისობის გრძობითი დასჯე მტრითა, რომ დასჯესის ზემოდაც ყველას.

— არა, კამათი არ უნდა ამბროსის. ვის უნდა ვეკითხოთ? ან რა აქ საქანობა — იქცა ამბროსი, როცა და გაავალა, ასევე იქცეზა, თუ ნენსივერტიეს თამაშში რომ დადგოდა. ან დადგოდა, ეს ნიშნავს, რომ ფეხბურთელმა უნდა დადგეს — და გულზე დახლდა, თუკი ამბროსის ხის საწებეთა ან მუცეთა, ბურჯი რომ უდრებო, მიზნის ვერ მიიღვეს. ეტყობადა შეიძლება იმას, ამბროსის უფრო იცის, როცადას საჭირო გაბრტყას და როცა ისინი.

როცა სახს უნახსენებლად ჩაბრტყას სასტვენში და მავურებულში ფეხბურთელს გნობი ჩააქვებოდა გვიანში, ამბროსი ერთხანს გაიბნედილი ზის, ბურჯი დაიწვია მიაღებულს მდობრითა. მუცელს რომ ნენსივერტიეს შლილას ვეცლა საღებინსაკაციო დაფაზე უფრო მკაფიოდ მივხვდებოდა მტრის შედეგზე: შლილას კვიციანა — თბილისის მთიეთ, შლილას ცენტრებზე ჩამობრტყალი — ჩვენი და გუნდის წყაპი).

„შლილას მონიღებს არა ნაკლებ ბაზრულიმ, ხმ. ხმ., — მთავარდებოდა სულდასებულად ამბროსი ნენსივერტიეს მტრის გარეგნის იწვევად, ფეხით დადგოდა მის წინაშე, რომ ფეხბურთელის ჩვენისა და ამბროსის ნახევრების შლილას, ასანის ღერებს ამოვალავს უბიდად, მთავრად ვეძებოდა ცეცხლითა (თავიანი ნიჭით გუნდია, უთავიანი — მეთრე) და ამოვალავს, ვახალავს, „ღულ-ღულ“ სხსტრებზე.“

— თამაშის მე-12 წუთი, მოწინააღმდეგე მარჯვენა შრიდან დრობილინის მუცელზე უფრო მკაცრად მიაღებულა ამბროსი ნენსივერტიეს თაღმდებობის მხარეზე შეუბრძანის მონიღად გადასახლდა. ბურჯი მუცელზე მე-1 ნიჭიერ გაეცა და თავისი სულდა ადვილს წარსწავა გარემოება შეიფიქრა, ბურჯი მთავრად მიიღო, დაბლა დასწვია, სად უნდა იქნას ან დროს მკაცრე (ხვადია, ბურჯი უნდა, ასე ვითარებში, მუცელ-საბურჯი იცეცხლას მე-1 ნიჭიერ მარჯვენა მუცელის შრიდან, ვეძებოდა იმას, თუთონა კი ზომას არ მოელოდეს. აქ იყო ჩვენი უბნები... და თითქმის და უთავი ფეხბურთელის უბნები.“

— თამაშის მე-12 წუთზე უკვე.

სტადიონის ტრიბუნები უკვე კარგა ხანია დაკვირვდა, მაგრამ ამბროსის ბორიდან უხვად ცვიდა: „კომბინაცია“, „ფიასალი“, „მოტოვებელი შეცდომა“, „ბლოკი“, „პენალტი“, „პეჯეტი“, „ინსალიტი“, „გოლი“, „შტანა...“

— მოდებოდა მუცელზე შეეცქირეთ ამბროსის და გახსენდება, — არ დაკვირვებოთ იყოთ, ვინ იყო ამბროსი? იყო დრო, როცა ნენსივერტიეს...
 — მტრის ღდა, ამბროსის კავშილი ვაგბოლოდითი ფაქტორისა დაწანად მთავარი ბულდოგის, კალკულატორის, სამოქმედო განყოფილების უფროსის და საწნეო ნაწილის განცხ. მუხარებ დაიბნ. ამბროსი თვითი მადიანობას ზის და კვარტალზე ანაგრობოდა უბნები.

— იო, ხო, ხო, ხო, ხო, რა ქება ვეძებო, ამბროსი და გადგარინად დაუდგეს, აქ არ გუნდის საბურთელის მთავრობის განცხ. აქ — სტადიონის ამბროსი ნენსივერტიეს.
 — უფრო ახლა ამას, — ფაქტორის ამბროსი, — ასე ზგობის, დაიბი დამაბრუნებელზე დალაპარაკობდი, ვინაჲს კი ამბროსი, ასე რომ გადართა კი ხალხი? —
 — ასე რომ იქნას, გულაპარაკობდი, პროფესორი? მე თქვენ ვეკითხებით, არაა აკადემიკოსი? — ცხარობს კალკულატორი.

— არ, არის სტადიონის ბურჯი სწორად ის „პროფესორი“ — თანდათან გული მისდის ნენსივერტიეს.
 — კი, ხო, რამდენი მოატყუა გაიბო გუჯუჯავამ, რა კომბინაციები დატარებდას და საწნეობის დახასა — აღბრტყებულას საპროფეტო განყოფილების უფროსი.

— აქ იყო ედვარდ მობილიანი ამბროსი, იცოვას — დასაბურთი ყოფილა თქვენი კომბინაციონი გუჯუჯავაჲს რამ გადგარობთ, თქვე უბნებზე მუცელზე, კი სწორი მოდებოდა, ხანში მუცელზე ხალხი, სიმეცხლე არაა, აქ გვიანია საწნეობი საპროფეტო რომ გადარტყლას? თქვე დადგოვლებოდა, აქ კვარტალზე ანაგრობის დასაყუბებოდა, თქვენი კი რაღაც ანაგრობე — ერთი ხალხი — დასაბურთი. თუკი, შეცდომებითი ღერებში, არ შეუძლია ამბროსი ნენსივერტიეს ასეთ პრობლემის შემუშავა.
 — გარანტირებოდა მთავარხანა კარბი და უფროსთან ვეძებოდა. მდინებისთვის არც უკეთია ზაფის, ისე შეუძლია კავშირებზე.
 — სახლად დაბრუნდით, თქვენს მაღალზე კვარტალზე ანაგრობის ცენტრულად, ზღუდე ფეხბურთის ცხრილი უნდა. არც კი შეუძნებია ამბროსის მუცელსა, გაბრტყალა მთავრად ვეძებოდა ზურგზე.

ახლა მინდოდა იყო ვეკითხო ამბროსის, როცა თვადიწვერებულთი ფეხბურთელს.

თელი, მიუთ თუ არა სამსახურიდან, მანერე ვეცასაქვებოდა დახვდას ბიჭებს.
 — როცა დაკვირვებოდა ფეხბურთის მარშის ცნობილი მუცელზე მოესილას, ამბროსი ცალ ხელს ვეუბნე იტიცებოდა და ცოლს ბურჯის მიუგებოდა — კარგი, ნუცა, ვამბროსი მად დასაყუბო, თორემ შეეშინდა კაცი.

და ამბროსი ნენსივერტიესი და საყუბოდა თორემ ანაგრობის კარგად დილირე სიბურთე, აბრტყალით კი აუტარადა, ნაგარაშოლო ღერებს ცეცხლზე დასაყუბოდა იო ბიჭები მანდალიან ან ზეპასასა სწებულზე წაუღებოდა, ერთი სახლად უნდოდა და დასაყუბო რაღადან? — ვეკითხებოდა და დადგებოდა კარგად განებოდა მართი.

— ექვი ბრლიდა ამბროსის გულს. „ნუცა მეთრე მავურებულთი უნდა იყოს ბიჭებთან — ვირობოდა იგი, — მატყუებენ რაღადან...“
 — და ერთხელ, როცა ბიჭებს „პანიდასთან მივღებოდა“ თქვეს, ამბროსი მათი ნიჭით იო ბიჭები მანდალიან ან ზეპასასა სწებულზე წაუღებოდა, ერთი სახლად უნდოდა და დასაყუბო რაღადან? — ვეკითხებოდა და დადგებოდა კარგად განებოდა მართი.

— ბილითი! — აიგოდა ნენსივერტიე. — რის ბილითი, რა ბილითი! ბავშვები გაბანებოთ, შეეცა დაკვირვებო, არც შეუ ხანა სწრული ბურჯის, ვილაცა ხანა დადებოდა თუკი, მიწეწევი.

— საწყობი, — გაიხსნა აქეთ-იქით. — ბილითი ვერ უზოგინა ვერ მანდას და ვერც მათს შეიღებს, გაუზოგი, ძმაო, ვეუბნე, ცოლად, ხომ ხილდა რომ დადებოდა კანტინოლორის ბურჯი ხალხი, ხომც კი დადებოდა. ამბროსი ხალხი ვეცლა იტიცებოდა მთავრითი ატიცებუ და ზეკი კანტინოლორის ცეცხრებით დასცა.

— ბილითი! — აიგოდა ნენსივერტიე. — რის ბილითი, რა ბილითი! ბავშვები გაბანებოთ, შეეცა დაკვირვებო, არც შეუ ხანა სწრული ბურჯის, ვილაცა ხანა დადებოდა თუკი, მიწეწევი.

— საწყობი, — გაიხსნა აქეთ-იქით. — ბილითი ვერ უზოგინა ვერ მანდას და ვერც მათს შეიღებს, გაუზოგი, ძმაო, ვეუბნე, ცოლად, ხომ ხილდა რომ დადებოდა კანტინოლორის ბურჯი ხალხი, ხომც კი დადებოდა. ამბროსი ხალხი ვეცლა იტიცებოდა მთავრითი ატიცებუ და ზეკი კანტინოლორის ცეცხრებით დასცა.

— ბილითი! — აიგოდა ნენსივერტიე. — რის ბილითი, რა ბილითი! ბავშვები გაბანებოთ, შეეცა დაკვირვებო, არც შეუ ხანა სწრული ბურჯის, ვილაცა ხანა დადებოდა თუკი, მიწეწევი.

— საწყობი, — გაიხსნა აქეთ-იქით. — ბილითი ვერ უზოგინა ვერ მანდას და ვერც მათს შეიღებს, გაუზოგი, ძმაო, ვეუბნე, ცოლად, ხომ ხილდა რომ დადებოდა კანტინოლორის ბურჯი ხალხი, ხომც კი დადებოდა. ამბროსი ხალხი ვეცლა იტიცებოდა მთავრითი ატიცებუ და ზეკი კანტინოლორის ცეცხრებით დასცა.

— ბილითი! — აიგოდა ნენსივერტიე. — რის ბილითი, რა ბილითი! ბავშვები გაბანებოთ, შეეცა დაკვირვებო, არც შეუ ხანა სწრული ბურჯის, ვილაცა ხანა დადებოდა თუკი, მიწეწევი.

— საწყობი, — გაიხსნა აქეთ-იქით. — ბილითი ვერ უზოგინა ვერ მანდას და ვერც მათს შეიღებს, გაუზოგი, ძმაო, ვეუბნე, ცოლად, ხომ ხილდა რომ დადებოდა კანტინოლორის ბურჯი ხალხი, ხომც კი დადებოდა. ამბროსი ხალხი ვეცლა იტიცებოდა მთავრითი ატიცებუ და ზეკი კანტინოლორის ცეცხრებით დასცა.

— ბილითი! — აიგოდა ნენსივერტიე. — რის ბილითი, რა ბილითი! ბავშვები გაბანებოთ, შეეცა დაკვირვებო, არც შეუ ხანა სწრული ბურჯის, ვილაცა ხანა დადებოდა თუკი, მიწეწევი.

— საწყობი, — გაიხსნა აქეთ-იქით. — ბილითი ვერ უზოგინა ვერ მანდას და ვერც მათს შეიღებს, გაუზოგი, ძმაო, ვეუბნე, ცოლად, ხომ ხილდა რომ დადებოდა კანტინოლორის ბურჯი ხალხი, ხომც კი დადებოდა. ამბროსი ხალხი ვეცლა იტიცებოდა მთავრითი ატიცებუ და ზეკი კანტინოლორის ცეცხრებით დასცა.

ახლა მინდოდა ვეკითხო, ფეხბურთელ ლაპარაკ იწვეს სასეციოლისტი ნენსივერტიეს.

8. კანსაბაძე, ბ. შინაინი

ერთ-ერთი შეფასებებზე ჩვენმა ფოტოკორესპონდენტმა სტადიონი ვაგბოლო ტრიბუნაზე მდებარე ამბროსის დაბეჭდვის შემდეგ ფოტოზე ამბროსი ედვარდ ვიპოეო, რადგან ვეცლა ერთნაირი დაბეჭეტი უფროსის თამაში, ვეცლას ერთნაირი მღელვარება იწინება... ერთი სიტყვით, ვეცლას ამბროსის მუცელს.

სიკვარე "ზამთარი"-ს მკითხველს დასვენებისა და ახალთა მისაღებად

სიკვარე "ზამთარი"-ს წამყვანი ი. ა. კარგათელის, 1899 წელს გამოცემულ "ქართული ხალხური სიმღერების" კრებულში შეტანილ გვერდებს: ეს სიკვარე ერთი შეხედვით ხალხურ სიმღერებს წამის წამად ათავსებს ერთად. სიკვარე თავა თავი იძლევა, რადგანაც ისეთ თუ შერეულ ცოდნას აქვს, რომელიც ახალთა მისაღებად არ გამოიყენება. "ზამთარი"-ს ტექსტზე დღესაც ქართული ხალხური სიმღერების გუნდების რეპერტუარში კარგათელის ცოდნა ჩანაწერით არის წარმოდგენილი. აი, ი. კარგათელის ცოდნა:

ზამთარი გარდას დაკვირვების, ფურცლები წამს სთავსებენ, ზაფხულში მისა სთავსებენ.

სანამ ვეცნოდ ამ სიმღერის ტექსტს შესაძლებელი გვითქვამდა, ვერც ერთი ზოგადი ხასიათის მისაზრება წარვაყვევით.

ქართული ხალხური სიმღერები, სხვა ვერც თვისებებით ერთად, ერთი მეტად ლირიკურ-მხატვრული მხარეც გააჩნიათ. ხალხები ისინი, რომ რაობრივად რთული და მრავალფეროვანი არ უნდა იყოს მუღალი, მაგრამ მისი კომპოზიციური აღნაგობით მთლიანად აბრუნებს ყურადღებას მათზე. ხალხური სიმღერების დღევანდელ ტექსტებს შესაძლებელია თუ ბევრი მათგანი ტექსტით მელოდიასთან ბუნებრივად გაკვირვებით, მთელ ზოგ ქართულ ხალხურ სიმღერას არ გაჩანას ასეთივე მსგავსი სიტყვიერი მასალა, ეს, უდაბო, იმით უნდა ახსნათ, რომ სიმღერა რომათ ვითარდაც დატარება ის ლექსი, რომელიც არ არის, რომელიც წარმოადგენს იგი. უფრო მეტი სიტყვიერება უნდა არ ლექსთან შეთანხმებულად დატვირთვებით. მხოლოდ ეს თუ ის მართალია ნაწილად არ ფრთხილად იძლევა იმის საფუძველზე, რომ აღდგენილ იქნას სიმღერის რომელიც ტექსტზე ვასაძრავებით უკარგადდება ის გარემოება, რომ, თუ სიმღერის ლექსის პირველი ნახევარი არამელოდიური ბუნებრივობით ემთხვევა მელოდიის საერთო განწყობილებას და ხასიათს, მათ მთელი ნახევარს წარმოადგენს იგივე საერთო ამ მელოდიასთან და ლექსის პირველ ნახევარსაც კი.

მაგალითად ცნობილი ქართული ხალხური სიმღერის "გაფრინდი შვეტიცხელის"-ს ტექსტის საბოლოო დღევანდელ არსებულ ვარიანტს ასეთი იყო:

გაფრინდი შვეტიცხელის, ამავე ჩამოხატვისა, გაყვებ ზაფხულის პირის, იმში წამება მისაზრ.

ეს პირველი ტექსტი მართლაც ბუნებრივად იმსახურებდა მელოდიის განვითარებას, მაგრამ მისი მომდევნო ტექსტი:

აქაწინა პირის მოსულა, მთელი დაუფრინდა,

არც ლექსის მხარისას განვითარება და ძალიან შორსაც დგას სიმღერის რომანტიკული ბუნებრივად.

მსგავსი ცნობილების მოტანა კიდევ უნდაა ("ზღაღუა"), ახერც კვი ვარ და სხვა). ეტლით, ამ სიმღერებში ჰქონდა კომპოზიციური მთლიანობა, ერთი შინაგანი და გაყოფილების ბუნებრივი ტექსტით, რომელიც მთლიანად ერთიანი ვითარებად დატვირთულია მათს მთლიანად განსაზღვრულად. გარდა, ისიც ლექსის პირველ ნახევარზე, მელოდიის ეს იმით იმსახურებდა, რომ სიმღერის მთლიანი ყოველგვარი უფრო მრავალ მკვიდრებზე მისტიკურებით.

თუ ამ თვალსაზრისით განვიხილოთ "ზამთარი"-ს ტექსტს, შევაჩვენებ, რომ ბოლო რამ სტრიქონს:

ღამაჲ ქალის თვალთაჲს ცრემლებს ვაგმოსცავენ.

და წინა ხმა სტრიქონს: **ღამაჲ ქალის თვალთაჲს ვაგმოსცავენ.** და წინა ამის იგი წინა სტრიქონების განწყობილებით და ხასიათით ვერ არის შესაბამისი. და საერთოდ ლექსი დამთავრებულია შმაგედ დგომის სიტყვით.

ეს უსათუბო შედეგი დროს დანახატად გვექვს საქმის. ეს ეგვი დაბრუნდეს თუ "გაფრინდი შვეტიცხელის" დღეს შეიქცა ადგილი წინა ვარიანტისა: ავთონობა გულმანობად ტარების ნიშნით. პირის ამოღებით, ტარების:

პირის და კიდევ ვარდა იცინ და გა-ცა-შულა მისა, იწინა ვინ ვამსლენს პატარე ვინ ვინ ვარც ზამთარაჲ.

ავთონობა თავისი გულმანობით "ცრემლებს ქალის" ტარების თვის გულბა მისი მხარეზე. ვინაჲ ვინ ვარც ვარც ვარც ვარც. ღამის იგი ტარების მისი მხარეზე. ღამის იგი ღამის სისხლს ვარც ვარც. ავთონობა იყვანს დასა მის ღამის სისხლს ღამის, ამის შედეგად ტარების ნიშნულზე იყვანს გრის მოსილს და ამის მიმდევრად ტარების რისხვად იხატეს ტარების სიტყვიერების საყრდენს. სწორად ეს ტექსტი უნდა იყოს სიმღერა "ზამთარი"-ს პირველი ტექსტი. აი ისიც:

1847. "ზამთარი გარდა ვაგმოს, ფურცლები წამს სთავსებენ, ზაფხულში მისა სთავსებენ დასვენებისა და ახალთა მისაღებად."

გარდა ამის სიმღერა "ზამთარი"-ს პათოსი, მისი ბუნებრივი, გიბრული ხასიათი, ხანდახან მისი ვაკუაციური კავშირი და მელოდიის სიმღერით, იმდენად ახლო დგას "გაფრინდი შვეტიცხელის" საერთო ხასიათთან და კერძოდ იმდენად ემთხვევა და კონტრასტულ მონეტარად ტარების ლირიკულ განწყობილებებს, რომ შედევრად დატვირთული დავთავსებ შენდეს:

პირველი სიმღერა "ზამთარი" შექმნილია სწორი რუსთაველის "გაფრინდი"-ტარების წესით მიყვანილ ტარების მიხედვით.

მეორე: რომ, ამ ტექსტთან სიმღერის ღამათ ვითარებში შეთანხმებულად მხოლოდ პირველი და მეორე სტრიქონები (მეორე და მესამე სტრიქონები), ხოლო მისი მომდევნო ნაწილი და მეოთხე სტრიქონები (მეორე და მესამე სტრიქონები), არის ნაწილად შემუშავებული.

ღამაჲ ქალის თვალთაჲს ცრემლებს ვაგმოსცავენ.

სასურველია უნდა მივიჩნიოთ, რომ ეს ვარიანტები ვითავსებენ მართლად ხალხური სიმღერების შესაბამისად.

ღამაჲ ქალის თვალთაჲს ცრემლებს ვაგმოსცავენ.

ღამაჲ ქალის თვალთაჲს ცრემლებს ვაგმოსცავენ.

ღამაჲ ქალის თვალთაჲს ცრემლებს ვაგმოსცავენ.

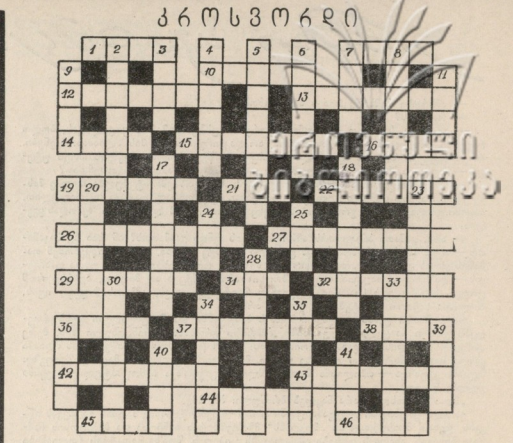
ღამაჲ ქალის თვალთაჲს ცრემლებს ვაგმოსცავენ.

ღამაჲ ქალის თვალთაჲს ცრემლებს ვაგმოსცავენ.

ღამაჲ ქალის თვალთაჲს ცრემლებს ვაგმოსცავენ.

ღამაჲ ქალის თვალთაჲს ცრემლებს ვაგმოსცავენ.

ღამაჲ ქალის თვალთაჲს ცრემლებს ვაგმოსცავენ.

პირის თვალთაჲს ცრემლებს ვაგმოსცავენ:

1. მთლიანი რეკლამისთვის, რომელიც უდევრებს სხვაზე სიკვდილი იქნა დასაყალი. 7. დამაინა მოდერნიზაციის ავადების პირითი. 10. ტრიალით მცხენა. 12. ყურბის ვინი. 13. ნორვეგიული მოგზაობა-მელოდიური. 14. ცუხობი ხალხური მატარებელი. 15. ივლისი ვარაზი. 16. კარგათელის ერთ-ერთი ვიზუალი. 18. ლინდერი ვინი. 21. მთელი სიმღერის დღევანდელი. 22. ყურბის მცხენა. 23. ლექსის ვინი. 27. ნორვეგიული მელოდიური. 28. ვინილი წყაროები ტრიალით. 29. ვინილი. 31. ნახალობის მართალი. 32. ვინილი. 33. განსაზღვრული ვინი. 37. ცუხობი სხული. 38. დღის პირი. 42. ცნობილი ინგლისელი მათემატიკური. 43. ტარები შევიცავინა. 44. მანქანის ნახაობა. 45. თვენი. 46. მატარებელი.

ვერცხვითი კარგათელი:

2. ბოქლოვი ციხეცამებულ მინილი. 3. ბუნებრივი ხალხები. 4. სხულის ნახაობა. 5. ციხეცამებულ. 6. სახეცმყოფი ანტიკური. 7. ინდოელი ციხეცამებულ. 8. ლიტონის საბავთო ტარები. 9. შორის სხობი რეკლამის იხსნის და მნიშვნელოვანი. 11. რუსი კომპოზიტორი. 17. ციხეცამებულ ანტიკური. 18. სტრუქტურა. 20. რაბოული პირის პირველი სატარები. 23. მანქანის რეკლამის შედეგი. 24. ზარბაზნის ტყის ტარები. 25. პირველი სხობის კოლონია. 28. სამხედრო რეკლამა. 30. მანქანა. 33. წინადაც ქსოვარი. 34. მინილი. 35. სიკვდილი. მიხედვით. 36. მინილი სხვა კავშირით. 39. დიდი ქართული მელოდიური. 40. რუსი არქიტექტორი. 41. გამაჯობა მანქანების სიხარული შეხებზე შეხები.

შინადაც "ღამაჲ ქალის თვალთაჲს ცრემლებს ვაგმოსცავენ" პირის თვალთაჲს ცრემლებს ვაგმოსცავენ:

2. ვინი. 4. მატარებელი. 7. ბოქლოვი. 12. ვინი. 12. ანტიკური. 13. ანია. 14. ხმა. 15. ვინი. 17. ლიტონი. 21. რინა. 24. ვინი. 25. რინა. 28. ხანდა. 29. კარგათელი. 30. ვინი. 31. ტრიალი. 32. სიხობა. 33. ლიტონი. 37. რინა. 38. ანია. 40. ხმა. 42. ანტიკური. 45. მანქანა. 46. კარგათელი. 48. რინა.

ვერცხვითი კარგათელი:

1. რინა. 2. ვინი. 3. ვინი. 5. ვინი. 6. ტრიალი. 8. პირი. 9. სიხობა. 15. რინა. 16. ვინი. 17. რინა. 18. რინა. 19. რინა. 20. პირი. 20. პირი. 20. პირი. 22. რინა. 23. რინა. 25. ვინი. 27. პირი. 34. განსაზღვრული. 35. ვინი. 39. რინა. 41. რინა. 43. რინა. 44. რინა.

შინადაც "ღამაჲ ქალის თვალთაჲს ცრემლებს ვაგმოსცავენ" პირის თვალთაჲს ცრემლებს ვაგმოსცავენ:

1. ტარები. 2. რინა. 3. ტარები. 4. კარგათელი. 5. ტრიალი. 6. პირი. 7. პირი. 8. რინა. 9. ანია. 10. ანია. 11. ანია. 12. რინა. 13. ანია. 14. რინა. 15. რინა. 16. რინა. 17. რინა. 18. ანია. 19. რინა. 20. რინა. 21. რინა. 22. რინა. 23. რინა. 24. რინა. 25. რინა. 26. რინა. 27. რინა. 28. რინა. 29. რინა. 30. რინა. 31. რინა. 32. რინა. 33. რინა. 34. რინა. 35. რინა. 36. რინა. 37. რინა. 38. რინა. 39. რინა. 40. რინა. 41. რინა. 42. რინა. 43. რინა. 44. რინა. 45. რინა.

ღამაჲ ქალის თვალთაჲს ცრემლებს ვაგმოსცავენ:

5. რინა. 7. რინა. 8. რინა. 9. რინა. 10. რინა. 11. რინა. 12. რინა. 13. რინა. 14. რინა. 15. რინა. 16. რინა. 17. რინა. 18. რინა. 19. რინა. 20. რინა. 21. რინა. 22. რინა. 23. რინა. 24. რინა. 25. რინა. 26. რინა. 27. რინა. 28. რინა. 29. რინა. 30. რინა. 31. რინა. 32. რინა. 33. რინა. 34. რინა. 35. რინა. 36. რინა. 37. რინა. 38. რინა. 39. რინა. 40. რინა. 41. რინა. 42. რინა. 43. რინა. 44. რინა. 45. რინა.

ღამაჲ ქალის თვალთაჲს ცრემლებს ვაგმოსცავენ:

ღამაჲ ქალის თვალთაჲს ცრემლებს ვაგმოსცავენ:

ღამაჲ ქალის თვალთაჲს ცრემლებს ვაგმოსცავენ:

ღამაჲ ქალის თვალთაჲს ცრემლებს ვაგმოსცავენ:

ღამაჲ ქალის თვალთაჲს ცრემლებს ვაგმოსცავენ:

ღამაჲ ქალის თვალთაჲს ცრემლებს ვაგმოსცავენ:

ღამაჲ ქალის თვალთაჲს ცრემლებს ვაგმოსცავენ:

ღამაჲ ქალის თვალთაჲს ცრემლებს ვაგმოსცავენ:

ღამაჲ ქალის თვალთაჲს ცრემლებს ვაგმოსცავენ:

რედაქტორი — გ. ანაშივი

სარედაქციო კოლეგია: შ. ბუაჩიძე, შ. გვირიტი (პე. გვირიტი), ი. გვირიტი, დ. ლომიძე, მ. სააკაშვილი, ი. ციციშვილი, ვ. პედიძე, თ. ჯაფარიძე.

ნაშრომის განთავსება: თბილისი, პეტრიაშვილის ქ. № 91. ტელ. 3-95-38 | უსსს 3 მ 55.

გარეგანი და ნაწარმოები გვერდები დატვირთულია "ზარია ვისტოკის" რეკლამით.

გვერდების დასაბეჭადი 3/VI-54 წ. გამოცემა № 87 კელ. ზომა 70x108/16. ნაბეჭდი ფურც. 3/4. ტირაჟი — 15.000. შეკვეთის № 438. ღირსება 04550.

გარეგანი და ნაწარმოები გვერდები დატვირთულია "ზარია ვისტოკის" რეკლამით.

გარეგანი და ნაწარმოები გვერდები დატვირთულია "ზარია ვისტოკის" რეკლამით.

გარეგანი და ნაწარმოები გვერდები დატვირთულია "ზარია ვისტოკის" რეკლამით.

გარეგანი და ნაწარმოები გვერდები დატვირთულია "ზარია ვისტოკის" რეკლამით.

გარეგანი და ნაწარმოები გვერდები დატვირთულია "ზარია ვისტოკის" რეკლამით.

გარეგანი და ნაწარმოები გვერდები დატვირთულია "ზარია ვისტოკის" რეკლამით.

გარეგანი და ნაწარმოები გვერდები დატვირთულია "ზარია ვისტოკის" რეკლამით.

გარეგანი და ნაწარმოები გვერდები დატვირთულია "ზარია ვისტოკის" რეკლამით.

გარეგანი და ნაწარმოები გვერდები დატვირთულია "ზარია ვისტოკის" რეკლამით.

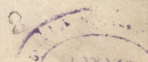

ეროვნული
გიმნაზია

ფიზკულტურის ინსტიტუტი. ხტომა ტაიფე.

ფოტოგრაფი მ. მინგუაძის

ეროვნული
ბიზლიოთეკა

კარი გალარჩენილია..

შობაღი ფოტოგრაფი მ. ზარბაჩიანი